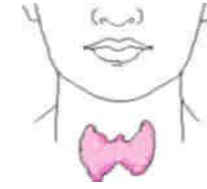

تیروئید چیست؟

تیروئید غده ای کوچک و پروانه شکل در زیر سیب آدم و جلوی گردن است که با تولید ۲ هورمون (T3 و T4) موجب تنظیم انرژی، حرارت بدن، رشد و ضربان قلب می شود. در واقع غده تیروئید، تعیین سرعت فعالیت تمامی اندام های بدن را عهده دار است.

غده تیروئید خود تحت تاثیر غده دیگری به نام هیپوفیز می باشد. غده هیپوفیز زیر مغز قرار دارد و با تولید هورمونی به نام هورمون محرک تیروئید¹ TSH، تولید هورمون های غده تیروئید را مدیریت می کند.

در واقع هورمون های تیروئید باعث می شوند که سلول های بدن وظایف خود را به درستی انجام دهند.

مشکلات غده تیروئید

مشکلات غده تیروئید عبارتند از: کم کاری، پرکاری، گواتر، التهاب و سرطان غده تیروئید.

اختلالات غده تیروئید در بانوان (عادت ماهانه،

حاملگی، یائسگی)

مشکلات غده تیروئید می تواند موجب اختلال در عادت ماهانه بانوان، ناباروری و یا سقط جنین شود. همچنین مشکلات غده تیروئید ممکن است در یائسگی زود هنگام دخیل باشد. مشکلات غده تیروئید ممکن است فرد را دچار خونریزی شدید و یا قطع عادت ماهانه کند^۲. اختلال در تولید هورمون های تیروئید در تخمک گذاری نیز اثر گذار است و می تواند عامل ناباروری باشد. در صورت درمان نشدن مشکلات غده تیروئید با دارو، خطرانی مانند زایمان پیش از موعد (قبل از هفته ۳۹ حاملگی)، پره اکلامسی^۳ و سقط جنین را به همراه داشته باشد. همچنین درمان نشدن اختلالات تیروئیدی مادر ممکن است موجب اختلال در قلب و رشد مغزی جنین شود.

کم کاری غده تیروئید^۴

هنگامی که غده تیروئید به اندازه کافی هورمون ترشح نکند فرد دچار کم کاری تیروئید می شود. کم کاری، شایع ترین مشکل غده تیروئید می باشد و در زنان شایع تر از مردان است و با افزایش سن، شیوع آن نیز افزایش می یابد. علائم کم کاری تیروئید در افراد مختلف متفاوت است. علائم کم کاری تیروئید عبارتند از: احساس سرما، یبوست، اضافه وزن، افسردگی، خشکی پوست و مو، مشکلات عروقی، چشم، دستگاه گوارش و دستگاه تناسلی که در بعضی از مبتلایان دیده می شود.

۶۰ درصد از مبتلایان به کم کاری تیروئید از مشکل خود

بی خبرند!

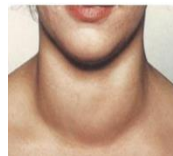
در صورت عدم درمان کم کاری، علائم به مرور شدت می یابند. در مراحل اولیه کم کاری تیروئید اکثر افراد از مشکل خود بی خبرند و تنها با بررسی پزشک و انجام آزمایش خون این اختلال مشخص می شود. خوشبختانه کم کاری تیروئید با دریافت دارو درمان می شود.

پرکاری غده تیروئید^۵

تولید بیش از اندازه هورمون های تیروئید، پرکاری تیروئید نامیده می شود. این اختلال موجب از دست دادن وزن، پر خوری، افزایش ضربان قلب، لرزش دست، احساس ترس، اسهال، افزایش حرکات دودی دستگاه گوارش، ضعف عضلانی، کاهش خونریزی در طی عادت ماهانه می شود. پرکاری تیروئید با ید درمانی، جراحی و یا خارج کردن کل غده تیروئید درمان می شود.

التهاب غده تیروئید^۶

این بیماری زمانی اتفاق می افتد که سیستم ایمنی فرد نسبت به غده تیروئید عکس العمل نشان دهد. این مشکل به دو دسته تقسیم می شود: التهاب پس از حاملگی و بیماری خود ایمن "هاشیموتو"^۷. التهاب غده تیروئید می تواند موجب کم کاری و یا پر کاری غده تیروئید شود. التهاب غده تیروئید با دارو درمان می شود.

گواتر^۸

در صورت بزرگ شدن غده تیروئید، فرد به گواتر مبتلا می باشد. معمولاً علائم گواتر تنها تورم غده تیروئید در جلوی گردن است اما در مواردی این غده بسیار بزرگ شده و فرد دچار احساس فشار در گلو و سرفه می شود و در مواردی فرد در بلع و نفس کشیدن نیز مشکل دارد. مصرف دارو میتواند سبب کوچک شدن غده تیروئید شود.

گره تیروئید^۹

گره های غده تیروئید، تورم قسمتی از غده تیروئید هستند. اکثر گره ها مشکلی ایجاد نمی کنند اما بعضی از گره ها می توانند سرطانی و یا سبب پرکاری غده تیروئید شوند. بعضی از اوقات این گره ها به اندازه ای بزرگ می شوند که ید درمانی و یا جراحی ضروری است.

سرطان تیروئید

اکثر افرادی که به سرطان تیروئید مبتلا هستند دارای گره های غده تیروئید می باشند که بی علامت بوده اند، اما در بعضی موارد غده متورم و فرد دچار سرفه و اختلال در بلع و یا تغییر صدا می شود. درمان سرطان غده تیروئید، جراحی جهت تخلیه غده و در صورت نیاز ید درمانی است.

عوامل دخیل در ایجاد تغییرات هورمون های TSH و T4

عوامل مختلفی موجب تغییرات هورمون های TSH و T4 می شوند و ضرورت دارد پزشکان و بیماران به آنها توجه داشته باشند، این عوامل عبارتند از:

زمان اندازه گیری هورمون

مطالعات نشان داده اند که میزان هورمون TSH در نیمه شب به بیشترین مقدار خود می رسد و بین ۸-۶ صبح ثابت و به تدریج کاهش می یابد. لذا بهتر است اندازه گیری هورمون تیروئید صبحگاه و در غیر اینصورت همیشه در زمان مشخصی از شبانه روز انجام شود تا از مشاهده نتایج متفاوت اجتناب شود.

غده تیروئید و اختلالات آن

آزمایشگاه پاتوبیولوژی
AMIRKABIR LABORATORY

تهران، چهار راه یافت آباد، ابتدای بلوار معلم، پلاک ۳

تلفن: ۶۶۶۱۱۸۴۶، ۶۶۶۰۴۶۵۱ فکس: ۶۶۶۰۴۶۵۳

داروهای ضد التهابی غیر استروئیدی (NSAID)، داروهای ضد انقباض عضله، هپارین، مدرها (لازکس یا فروزماید)، گلوکوکورتیکوئیدها، Isotretinoin (داروی ضد اکنه).

و در نهایت تحقیقات اخیر نشان داده اند که مصرف روزانه ۵-۱۰ میلی گرم بیوتین نتایج آزمایش تیروئید را تغییر می دهند، لذا دو روز قبل از انجام آزمایش با نظر پزشک مصرف بیوتین را قطع نمایید.

• حاملگی

بنا به دلایل مختلف، حاملگی موجب تغییرات هورمون های تیروئید می شود و میزان هورمون های تیروئید در فرد حامله در هر سه ماه حاملگی (اول، دوم و سوم) متفاوت خواهد بود لذا هنگام آزمایش، زمان دقیق حاملگی خود را به آزمایشگاه اطلاع دهید.

• بیماری ها

بعضی بیماری ها مانند اسهال و التهاب به طور موقت در نتایج آزمایش تداخل ایجاد می کنند، لذا در زمان آزمایش آنها را به اطلاع آزمایشگاه برسانید.

توصیه می شود آزمون های تیروئیدی در
زمان و در شرایط یکسان انجام شود

1: Thyroid stimulating hormone	6: Thyroiditis
2: Amenorrhea	7: Hashimoto
۳: Preeclampsia	8: Goiter
4: Hypothyroidism	9: Thyroid Nodule
5: Hyperthyroidism	

منابع

- National Endocrine and Metabolic Diseases Information Service, NIDDK, NIH, HHS: WWW.NIDDK.nih.UK
- American Thyroid Association: American Thyroid association.org By Mary Shomon Reviewed by Richard N. Fogoros, MD Updated November 29, 2018

• ناشتا بودن

از دیگر عوامل تاثیر گذار در میزان هورمون ها، ناشتایی است. ناشتا بودن تا حدودی موجب افزایش هورمون TSH می شود. اما در میزان T3 و T4 بی اثر است.

• سبک زندگی

از دیگر عوامل تاثیر گذار در میزان هورمون های مرتبط با تیروئید، تغذیه، کم خوابی، استرس و سیکل ماهانه بانوان می باشند و بهتر است آزمایش ها همیشه در زمان مشابه انجام شوند. حاملگی، رژیم های غذایی و بیماری ها نیز در تغییرات هورمونی موثر هستند.

• داروها

بعضی از داروها موجب اختلال در فعالیت غدد و تولید هورمون ها می شوند این دارو ها عبارتند از: لیتیوم، آمودارون، آیوداین، اینترفرون ها، اینترلوکین ۲، داروهای شیمی درمانی، داروهای مهار کننده سیستم ایمنی و مهار کننده های تیروزین کاینیز مانند نکساوار. بعضی از داروها ممکن است مانع از جذب کافی داروهای جایگزین هورمون های تیروئید شوند این دارو ها عبارتند از: کلسیوم کربنات، سولفات آهن، مهار کننده های پمپ های پروتون (پنتاپرازول، پریلوزک) و بعضی آنتی اسیدها.

در صورتی که هورمون جایگزین مصرف می کنید، سعی کنید همیشه در یک حالت (ناشتا یا غیر ناشتا) و در زمان ثابت آزمایش تیروئید خود را انجام دهید

• تاثیر داروها بر نتایج آزمون های آزمایشگاهی

مصرف بعضی از دارو ها می توانند در آزمون های آزمایشگاهی مداخله کرده و نتایج را تغییر دهند این داروها عبارتند از: